

Extended Scope Anderhalvelijns zorg

23 november 2022

NEDERLANDSE
VERENIGING
**EXTENDED SCOPE
SPECIALISTEN**

Michel Eskes

- Sport Fysiotherapeut / Manueel Therapeut
- MSc Klinische Epidemiologie AMC/UvA
- Docent Opleiding Master Sport Fysiotherapie SOMT
- Coördinator en docent 10 daagse cursus Extended Scope SOMT
- Casemanager en vestigingsmanager Annatommie MC Amersfoort
- Bestuurslid NVES

WRR

WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID

[Home](#) > [Actueel](#) > [Nieuws](#) >

Zorg onder druk: keuzes overheid noodzakelijk

Nieuwsbericht | 15-09-2021 | 00:01

Nederlanders gebruiken steeds meer en duurdere zorg. Als dat zo doorgaat, kost dat de burger over veertig jaar bijna drie keer zo veel als nu. En dan moet één op de drie mensen in de zorg werken, vergeleken met één op de zeven nu. We moeten dan bijna onze hele

Onderdeel E. Versterking organisatie eerstelijnszorg¹⁶

Opgave voor de eerstelijnszorg

- f. Activiteiten rondom de rol van paramedische disciplines in substitutie, preventie, triage en diagnostiek, waaronder het actieprogramma en het opzetten van een kennis- en implementatiecentrum, worden voortgezet. Hierbij worden andere disciplines, zoals huisartsen en tweedelijns zorgverleners, betrokken.
- g. De pilot directe doorverwijzing vanuit de fysiotherapeut wordt, op voorwaarde van een positieve papieren pilot in 2022, in 2023 in de praktijk getoetst. Hierover worden afspraken gemaakt tussen KNGF, PPN, ZN, Patiëntenfederatie, FMS (NOV), LHV, InEen en VWS.
- h. Voor de medisch-generalistische zorg aan mensen met een

Integraal Zorg Akkoord

Samen werken aan gezonde zorg

September 2022

Betekenis 'substitutie'

Je hebt gezocht op het woord: substitutie.

sub·sti·tu·tie (de; v; meervoud: *substituties*)

1 vervanging

Substitutie in de zorg:

- Taakdelegatie: 'verlengde arm constructie'
- Taakherschikking: autonoom handelen binnen kaders

Uit diverse onderzoeken blijkt dat lager opgeleiden dan de arts op kwalitatief verantwoorde wijze minder complexe taken kunnen overnemen van artsen en die taken ook zelfstandig kunnen uitvoeren

Bijvoorbeeld: POH-er, specialisaties in verpleegkunde

*Wijziging van de Wet beroepen gezondheidszorg taakherschikking Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 261, nr. 6 1.
Inzake onjuiste financiële onderbouwing bezuiniging huisartsen zorg. <http://www.lhv.artsennet.nl/web/2011/DP/YH/271014>
Verheij RA et al., NIVEL/IQ, 2009, Verhoeff & Dierick, 2008, Schijvers et al., 2008*

DEN HAAG

Vanaf januari 2013 mogen verpleegkundigen medicatie voorschrijven.

Het gaat daarbij om long-, oncologie- en diabetesverpleegkundigen.

Bron: Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)

Waaraan moet verpleegkundigen voldoen?

- BIG-register
- Module farmacotherapie gevolgd in opleiding
- Bij longverpleegkundigen gaat om het voorschrijven van inhalatiemedicatie
- Bij oncologieverpleegkundigen om middelen van pijnbestrijding, secretieremmers, antiemetica, antidiarrhoica, benzodiazepinen en laxantia
- Bij diabetesverpleegkundigen om bloedglucose regulerende geneesmiddelen

Ook weggelegd voor de fysiotherapeut?

- De fysiotherapeut als specialist in bewegen
- Met huidige kennis, of realistische uitbereiding daarvan
- Optimaliseren van de (patiënten) zorg

Welke gebieden?

- Gebruik van aanvullende (beeldvormende) diagnostiek: de fysiotherapeut als doorverwijzer/als musculoskeletaal echografist
aanvullend op de huisarts en medisch specialist
- Indiceren van medisch specialistisch consult (orthopedisch chirurg, neuroloog etc.) en/of verdere diagnostiek (beeldvormend, labonderzoek etc.)
aanvullend op de huisarts en medisch specialist
- Advies over ziekteverlof/werkhervatting richting werkgevers en bedrijfsartsen
aanvullend op de bedrijfsarts/verzekeringsarts
- Medicatie voorschrijven
aanvullend op de huisarts en medisch specialist

Waarom?

Taakherschikking binnen huidige zorgstelsel:

- Betere toegang tot de zorg
- Hogere kwaliteit van zorg
- Hogere doelmatigheid in de zorg
- Betere preventie

Klinisch:

- Accurate diagnostiek
- Verbetering van patiënt resultaten
- Patiëntveiligheid
- Afname complicaties

Substitutie van zorg voor de fysiotherapeut

Huidige bewegezorgstelsel:

- Huisarts als poortwachter

- Fysiotherapeut: DTF

- 80% van de patiënten met klachten aan het bewegingsapparaat gaan direct naar de fysiotherapeut – DTF
- Van alle doorverwijzingen naar medisch specialist is klacht aan het bewegingsapparaat meest voorkomende (43.2 bij vrouwen en 31.0 bij mannen per 1000 patiënten)
- Bij 63% van de door de huisarts aangevraagde aanvullende diagnostiek vindt er geen bevestiging plaats van de oorspronkelijke gedachtegang van de huisarts

Stirbu-Wagner I; et al., Landelijk Informatienetwerk Huisartsenzorg. Feiten en cijfers over huisartsenzorg in Nederland. Utrecht/Nijmegen: NIVEL/IQ, 2010,2017

One stop diagnostiek in 1 dag – eerstelijns geneeskunde St Radboud ELG-UMC Radboud

UK government announces 2012

- UK physiotherapists first in the world to prescribe medicines independently to their patients without a doctor authorizing their decision
- Only those who work in an advanced practitioner role with high level of expertise. Those that are eligible will need to undergo additional training or a conversion course.
- Prescribe any licensed medicine relevant to their particular scope of practice similar prescribing responsibilities to nurses and pharmacists

Aanvullend Extended Scope:

- Case management
- Aanvragen en interpreteren van diagnostische tests (scans, x-foto, bloedtesten) na afgeronde opleiding 'radiation awareness'
- Toedienen van bepaalde injecties
- Doorsturen van patiënten voor chirurgie
- Fysiotherapeut mag ziekteverklaring afgeven

Physiotherapy Extended Scope Practice: final report 2008, <http://www.nhscareers.nhs.uk/details>

Australië

- Alle FT mogen X-foto's aanvragen echter niet vergoed
- Musculoskeetaal extended scope fysiotherapeut treedt op als primaire zorgconsultant (EHBO – physician assistant)
- Medicatie voorschrijven en hechten alleen voor specifieke groep opgeleide FT, getrainde competenties met ervaring
- Potentiële extended scope rol wordt erkend binnen de reumatologie. Specifieke handelingen als spalken en het verschaffen van ortheses en revalidatiehulpmiddelen worden ook als mogelijke taken gezien.

New Zealand

- Specialisatie vereist binnen het fysiotherapeutisch werkveld , goede theoretische basis en risico inzicht; gecombineerd met relevante klinische ervaring, gesuperviseerd waar nodig
- Beperkte bevoegdheid tot het uitschrijven van recepten of injectietechnieken die wel extra scholing en relevante gesuperviseerde praktijkervaring vereisen

Physiotherapy specialization the way forward; The advanced practitioner working party. April 2008

Canada

- Alleen voor Advanced Practiced Physiotherapists
- Fysiotherapeut heeft hoger kennisniveau van musculoskeletale aandoeningen dan medisch studenten, co-schappers en specialisten in opleiding (residents) en specialisten. Orthopedisch chirurgen uitgezonderd *Childs et al., 2005*
- De diagnostiek is vergelijkbaar qua niveau met het niveau van de orthopedisch chirurg en beter dan andere specialisten, vergeleken met MRI als gouden standaard *Moore et al., 2005*
- Om in aanmerking te komen voor APP titel wordt voorgesteld: tenminste 5 jaar relevante werkervaring. De specialisatie (APP) gebieden worden opgesplitst in: musculoskeetaal, cardio respiratoir, neurologie en algemeen (general practice).

Noorwegen

- Voor manueel therapeuten en chiropractors met getrainde aanvullende competenties
- Mogelijkheid om door te verwijzen naar de 2^e lijn voor diagnostiek (x-foto) of specialistisch consult
- Bevoegd tot het schrijven van ‘sick notes’ voor een periode van 12 weken (in eerder stadium 8 weken, wegens succes verlengd)
- In het SINTEF rapport blijkt dat dit niet leidt tot een toename van doorverwijzingen naar de tweede lijn

Effectiviteit/kosten effectiviteit: 4 SR's

- 16 studies included results consistent
- 4 categories
 - Diagnostic accuracy compared to medical providers: +
 - Treatment effectiveness: +
 - Economic efficiency: +
 - Patient satisfaction: +

Desmeules et al., 2012

Effectiviteit/kosten effectiviteit: 4 SR's

- The results showed high patient satisfaction with the ESP role
- Support for ESP staff listing to patients for orthopaedic surgery
- A high positive correlation of decision making between ESPs and orthopaedic surgeons
- Evidence of a positive impact on patient outcomes

Thompson et al., 2017

Effectiviteit/kosten effectiviteit: 4 SR's

- No significant change to health outcomes
- Inconsistent variation in the use of healthcare resources
- Insufficient health economic data
- Physiotherapists made similar diagnostic and management decisions
- Patients are as, or more satisfied with a physiotherapist

Marks et al., 2017 L/MQ

Effectiviteit/kosten effectiviteit: 4 SR's

- Diagnostic agreement between ESP's and OS's was 65–100% across studies
- Health care cost savings for diagnostic assessments performed by ESP's were 27–49% compared to OS's.
- Overall; 77–100% of the patients were satisfied with the ESP assessment.

Trøstrop et al., 2020

Substitutie van zorg door de fysiotherapeut

Is het wettelijk mogelijk?

- Het experimenteer artikel van de wet BIG (art. 36a Wet BIG) biedt mogelijk ruimte voor fysiotherapeuten om uitbreiding van bevoegdheden te realiseren
- Als er een mogelijkheid is voor Verpleegkundig Specialisten (VS) om laboratorium diagnostiek aan te vragen en door te verwijzen voor een röntgenfoto of andere beeldvormende diagnostiek, is dit in theorie voor de (specialistisch) fysiotherapeut ook mogelijk

Terugblik

- Initiatie door NVMT en NVFS
- Samenwerking gezocht met VU
- NVES
- Onderzoek VU

Onderzoek VU

Onderzoeksvragen:

- *Is het aanvragen van aanvullend diagnostisch onderzoek en doorverwijzen naar de 2e lijn door de extended scope fysiotherapeut doelmatiger dan het huidige doorverwijs-, behandel-, begeleidingsbeleid van de huisarts?*
- *Welke barrières dan wel bevorderende factoren zijn aan te duiden voor het effectueren van deze "extended scope" functie?*

Onderzoek VU

Pellekooren et al.
BMC Health Services Research (2022) 22:529
<https://doi.org/10.1186/s12913-022-07906-6>

BMC Health Services Research

RESEARCH

Open Access

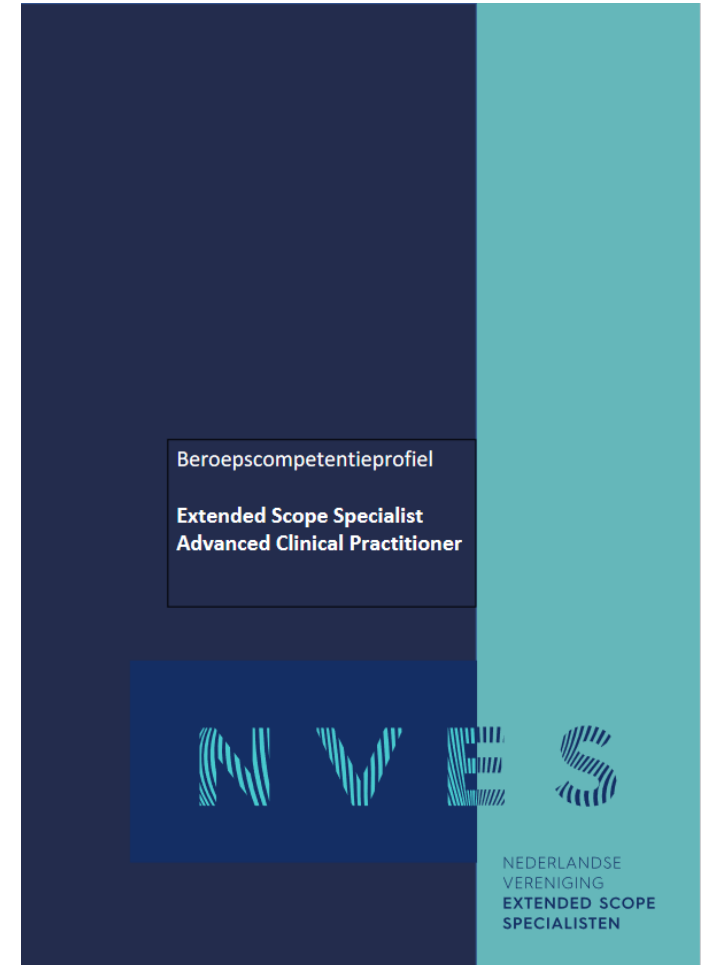
The introduction of advanced practice physiotherapy within Dutch primary care is a quest for possibilities, added value, and mutual trust: a qualitative study amongst advanced practice physiotherapists and general practitioners

Sylvia Pellekooren^{1,2*}, Marianne Donker¹, Eddy Reijnders³, Lamyae Boutalab¹, Raymond Ostelo^{1,4}, Maurits van Tulder² and Annelies Pool-Goudzwaard^{2,5}

NVES

- Studie VU
- BCP
- Definitie van het beroep ES vs ACP
- Training ACP nader omschreven
- Communicatieplan
- Autorisatieverklaring
- Kwaliteit-register bij PE- register

Extended Scope Specialisten dragen bij aan:

- Een doelmatige diagnostiek (i.s.m. huisartsen, specialisten)
- Begeleiding en behandeling van patiënten met complexe klachten aan het bewegingsapparaat
- Zinnige en zuinige zorg

Positionering:

- Werkzaam binnen de 2^e lijn
- Werkzaam binnen de huisartsenpraktijk
- Werkzaam in de fysiotherapiepraktijk (ACP, Casemanager)

Positionering:

- Internationaal een vergelijking met de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de Physician Assistant (PA) en hoe deze al een plek heeft in de gezondheidszorg in Nederland
- Een Advanced Clinical Practitioner (ACP) = meer dan 5 jaar ervaring

Welke fysiotherapeut-specialisten momenteel in aanmerking voor ES?

- Master Manueel Therapeuten
- Master Sport Fysiotherapeuten

In de toekomst?

- Aandoeningsgericht
 - COPD
 - Claudicatio
- Leeftijd gericht
 - Kinderfysiotherapeuten
 - Geriatriefysiotherapeuten

Scholing:

- 10 daagse cursus
- 8,5 ECTS (1 ECT: 28 uur studiebelasting)

Nederlandse Vereniging van Extended Scope Specialisten: NVES

Belangenbehartiging om positie te realiseren

- Beroepsprofiel
- Register
- Opleiding
- Financiering

www.nves.nl